

У ЧАСТ СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

Албанска голгота 100 год. касније Ходочашће

**Поводом стогодишњице
повлачења преко Албаније,
група ентузијаста одлучила
је да ода почаст српској
војсци и народу тиме што
ће прећи исти пут
— у децембру, пешке**

46

Експедиција „Албанска голгота 100 година касније“ планирана је с циљем преласка преко албанских планина, како је то урадила и српска војска у Првом светском рату. Четири храбра момка носиће личну спортску опрему, храну за првих неколико дана, топиће снег како би добили воду, монтираће бивак за привремени боравак, спаваће у шаторима, оријентисаће се уз помоћ компаса и по потреби тражити помоћ локалног становништва.

Рута почиње у Пећи, на 560 метара надморске висине и завршава се у Драчу, на обали Јадранског мора. Процена је да ће експедиција пут од око 280 километара прећи за 15 до 20 дана.

Припадник система одбране капетан Ненад Митровић, из 204. ваздухопловне бригаде, Марко Николић, Немања Нешковић и Марко Марковић, иначе професионални планинари, одлучили су да тим гестом одају поштовање нашем народу који је пре једног века прошао истим путем уз много муке, напора и људских губитака. Сто година касније момци су из-

За историју

међу три руте којима је војска корачала одабрали ону најтежу – од Пећи до Драча, и на ходочашће одлазе без икакве логистичке подршке. На конференцији за новинаре, почетком јула, учесници су истакли да не желе да се њихова мисија политизује.

– Циљ је сазнати где смо као народ и нација данас, сто година касније. Важно је истаћи да ћемо нашу мисију спровести достојанствено, пратећи углавном светле примере наше историје – рекао је Марко Николић, који подухват доживљава веома емотивно јер је тим путем прошао његов прадеда.

ПРИРОДА НАЈВЕЋИ НЕПРИЈАТЕЉ

Када је идеја настала, у плану је било седам момака. Међутим, због неодложних пословних обавеза тројица су морала да одустану. Садашња група нове чланове не прима, мада постоји могућност да им се, у последњем тренутку, придружи један од момака из „прве поставе”. Кажу да нестрпљиво чекају почетак акције, у којој им „највећи непријатељ” може бити само природа.

– Крећемо почетком децембра, превозом до Пећи. Идеја нам је да одатле наставимо пешке, кроз Руговску клисуру, преко планине Чакор, и да дођемо до луке у Драчу. Према ранијем договору, тамо бисмо се укрцали на брод француске морнарице и отишли до Крфа. Као и наши преци пре сто година. И тиме је „Албанска голгота 100 година касније” завршена. Потом бисмо, за нашу душу, у повратку обишли Српско војничко гробље Зејтинлик и преко Кајмакчалана се вратили назад – објашњава капетан Митровић.

Не простире се траса целом дужином преко планине. Постоји и равница од Скадра до Драча, али то не олакшава пут. Највиша тачка преласка налази се на 1.850 метара надморске висине, на планини Чакор. Обучени у спортску опрему, а не војничке униформе, планинари ће пркосити децембарској зими – снегу и хладноћи, али и психолошким кризама, ако их задесе. Неће имати пунктове за прављење пауза, али ће пробати, као и преци, да се ослоне на помоћ локалног становништва.

– Ми ћемо једни другима да будемо психолози. У случају кризе, бодримо се међусобно. Свесни смо тешкоћа, али изграђемо све и на све смо спремни. Мотив постоји, енергија постоји. Такође, веома је битна физичка кондиција и спремност да се тај пут издржи. Сви се бавимо спортом и не би требало да постоје проблеми у том смислу. Ипак, кретање по планини и неуређеним путевима неће бити нимало

лако, а трајање подухвата највише ће зависити од временских услова – наводи припадник система одбране.

ПРИПРЕМА ЈЕ НАЈВАЖНИЈА

Момци су се информисали о путевима српске војске, историјским чињеницама, могућим олакшицама, препрекама и проблемима. Разговарали су и са историчарима, који су их саветовали о избору руте и правцима повлачења, показујући бројне старе мапе на којима је све уцртано.

– Од три правца повлачења, један је однео највише живота. Пут преко Призрена и Везировог моста, који је био у потпуности залеђен, било је најтеже савладати. Међутим, данас је ту изграђен аутопут, те не представља највећи и најтежи изазов – каже Марко Николић.

Времена је доста за комплетну припрему. Треба регулисати све потенцијалне административне проблеме око уласка на територију друге државе и преласка границе ван граничног прелаза. А ако до проблема дође, план Б увек треба да постоји, јер они неће одустати. Уз снажну подршку колега, храбри момци планирају да постигну нешто што до сада није нико. Раније су постојале сличне акције, али не овако спроведене – прелазило се бициклима, аутомобилима или само мањи део пешке.

– Када смо контактирали људе из разних удружења потомака ратника и бораца из Првог светског рата и рекли им наш план, сви су нас подржали говорећи да је то одлична идеја. Али када су чули да идемо у децембру, рекли су да нисмо нормални – нашалио се капетан Митровић.

Према речима Марка Марковића, пут је нека врста ходочашћа. Основни мотив је пешачити у част прецима и одавање почаста жртвама. Не иду да покажу како „то данас може брже”. Почаствовани су што ће ходати путем српске војске и народа, пређеног пре сто година.

– Очекујемо да наиђемо на трагове повлачења и преласка преко Албаније – крајпуташе, споменике, гробове, на део наше славне историје о којој се веома мало зна. Пожелите нам срећу и да се крајем године видимо богатији за ново, невероватно и јединствено животно искуство – поручио је Марковић.

Екипа планира да сними и документарни филм, а најавили су и, ако им услови то буду дозвољавали, писање блога током експедиције на њиховој интернет страници. Такође, у септембру ће организовати донаторску вечеру како би прикупили део потребних средстава. ■

Сања АНЂЕЛКОВИЋ

